

Spis treści

Relacje	9
1. Gen. bryg. Aleksander Szychowski , Szef Komunikacji Wojskowych Sztabu Głównego oraz Sztabu Naczelnego Wodza. Sprawozdanie z dziedziny komunikacji wojskowych. Baile Herculane (Rumunia), kwiecień 1940 r.	9
2. Ppłk dypl. Ryszard Stefan Koperski , zastępca szefa Komunikacji Wojskowych Sztabu Głównego. Relacja. Paryż, 29 grudnia 1939 r.	101
3. Mjr dypl. Leon Nowosiłski , kierownik Samodzielnego Referatu Planów Szefostwa Komunikacji Wojskowych, szef Wydziału Operacyjno-Transportowego Szefostwa Komunikacji Wojskowych Sztabu Naczelnego Wodza. Spostrzeżenia dotyczące przygotowań i działań wojennych w zakresie komunikacji. Sables d'Or, 23 marca 1940 r.	115
3a. Mjr dypl. Leon Nowosiłski . Uzupełnienia do relacji. Londyn, 22 marca 1944 r.	176
4. Mjr dypl. Jan Nowaczyński , II referent i oficer liniowy w Wydziale Transportowym Szefostwa Komunikacji Wojskowych Sztabu Głównego i Sztabu Naczelnego Wodza. Załącznik do zeszytu ewidencyjnego. Paryż, 30 stycznia 1940 r.	181
5. Kpt. w st. sp. Gustaw Pietrus , radca Ministerstwa Komunikacji, zastępca kierownika grupy kolejowej w Sztabie Głównym w czasie prac nad planem transportowym, zmobilizowany do Wydziału Technicznego Szefostwa Komunikacji Sztabu Naczelnego Wodza. Zeznanie przed Komisją powołaną w związku z wynikiem kampanii wojennej 1939 r. Londyn, 10 lutego 1940 r.	191
6. Mjr Kazimierz Merwart , kierownik Referatu Techniczno-Materiałowego Wydziału Komunikacji Szefostwa Komunikacji Wojskowych Sztabu Głównego. Uzupełnienie sprawozdania za czas przydziału w Szefostwie Komunikacji Wojskowych Sztabu Głównego. Targoviste (Rumunia), 1940 r.	206

7. Mjr dypl. Józef Słomowski , Protokół przesłuchania. Londyn, 29 grudnia 1943 r.	211
8. Mjr dypl. Adam Morbitzer , referent w Samodzielnym Wydziale Planów Szefostwa Komunikacji Wojskowych Sztabu Głównego. Protokół przesłuchania. Londyn, 7 maja 1943 r.	213
9. Mjr dypl. Mieczysław Oborski , Szefostwo Komunikacji Wojskowych Sztabu Głównego. Sprawozdanie z przebiegu prac nad planem transportowym. Parthenay (Francja), 5 marca 1940 r.	218
10. Mjr dypl. Kazimierz Waygart , szef grupy oficerów transportowych Szefostwa Komunikacji Wojskowych Sztabu Głównego. Odpowiedzi na kwestionariusz opracowany w myśl rozkazu MSWojsk. z dnia 22 marca 1940 r.	225
11. Mjr dypl. Wielisław Krajowski , kierownik Referatu Transportu Wydziału Komunikacji Szefostwa Komunikacji Wojskowych. Protokół przesłuchania. Londyn, 10 listopada 1944 r.	240
12. Mjr dypl. Józef Klepaczek , oficer transportowy Szefostwa Komunikacji Wojskowych Sztabu Głównego. Protokół przesłuchania. Londyn, 30 listopada 1943 r.	251
13. Ppłk dypl. Bohdan Chojnowski , dowódca 2 batalionu saperów mostowych w Legionowie, w kampanii wrześniowej – Komendant Wyładowczy w Wieliszewie. Załącznik do meldunku o działaniach własnych i nieprzyjaciela podczas wojny polsko-niemieckiej. Paryż, 3 grudnia 1939 r., Angers, 10 stycznia 1940 r.	256
14. Ppłk dypl. Wacław Domański , szef Wydziału Komunikacji Szefostwa Komunikacji Wojskowych Sztabu Głównego. Załącznik do zeszytu ewidencyjnego. Francja, 1940 r.	277
15. Kpt. Wacław Chrzastowski , referent w Referacie Transportu Wydziału Komunikacji Szefostwa Komunikacji Wojskowych Sztabu Głównego. Protokół przesłuchania. Londyn, 5 stycznia 1944 r.	280
16. Kpt. dypl. Jan Jaźwiński , oficer Szefostwa Komunikacji Wojskowych, w czasie kampanii wrześniowej Komendant Załadowczy w Kutnie i Czeremsze. Protokół przesłuchania. Londyn, 11 grudnia 1943 r.	282
17. Gustaw Rożałowski , dyrektor Gabinetu Ministra Komunikacji. Protokół przesłuchania. Paryż, 16 marca 1940 r.	298
18. Płk dypl. Józef Zborzil , szef Biura Wojskowego Ministerstwa Komunikacji. Uwagi i spostrzeżenia dotyczące przygotowań i działań wojennych. Targoviste (Rumunia), 10 stycznia 1940 r.	300
18a. Płk dypl. Józef Zborzil . Uzupełnienie sprawozdania do kwestionariusza. Targoviste (Rumunia), 15 kwietnia 1940 r.	304
19. Franciszek Karolewski , referent Departamentu Finansowego Ministerstwa Komunikacji. Załącznik do zeszytu ewidencyjnego. Paryż, 22 marca 1940 r.	331
20. Mgr Alfred Stelmach , referendarz w Ministerstwie Komunikacji. Zeznanie na temat osób zajmujących kierownicze stanowiska w ministerstwie. Paryż, 13 marca 1940 r.	332
21. Mjr dypl. January Ehrlich , kierownik Wydziału Wyszkożenia Biura Wojskowego Ministerstwa Komunikacji. Odpowiedź na kwestionariusz. Targoviste (Rumunia), 15 kwietnia 1940 r.	335
22. Płk Władysław Spałek . Sprawozdanie o przygotowaniu wojsk kolejowych do działań wojennych i sposobie ich użycia. Paryż, 6 listopada 1939 r.	340

23. Kpt. w st. sp. Feliks Jursz . Odpis z notatek prowadzonych podczas służby w Dowództwie Wojsk Kolejowych w Polu oraz wyciąg z notatek ppłk. Czayki, zastępcy dowódcy wojsk kolejowych. Targu Jiu (Rumunia), 15 kwietnia 1940 r.	351
24. Inż. Adam Wyleżyński , dyrektor Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Katowicach. Z protokołu przesłuchania. Londyn, 12 kwietnia 1944 r.	368
25. Ppłk dypl. Mieczysław Tasięcki , Delegat Sztabu Głównego przy DOKP w Katowicach. Sprawozdanie z zakresu przygotowania i pracy kolei w czasie kampanii 1939 r. Francja, 1940 r. . . .	370
26. Inż. Stanisław Tarwid , dyrektor Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Radomiu. Protokół przesłuchania. Londyn, 14 kwietnia 1944 r.	379
27. Mgr Wilhelm Pflanzner , Okręgowa Dyrekcja Kolei Państwowych we Lwowie. Załącznik do zeszytu ewidencyjnego. Paryż, 10 lutego 1940 r.	380
28. Inż. Ignacy Gryzel , Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Wilnie. Protokół przesłuchania. Londyn, 12 lutego 1944 r.	388
29. Mjr dypl. Jan Rómmel , Delegat Sztabu Głównego przy Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Poznaniu. Odpowiedź na kwestionariusz. Coëtquidan (Francja), 14 i 19 kwietnia 1940 r.	394
30. Mjr dypl. Zygmunt Pieńkowski , referent Wydziału Transportowego Szefostwa Komunikacji Wojskowych, Komendant Za- i Wyładowczy w Częstochowie. Protokół przesłuchania. Londyn, 28 marca 1944 r.	402
31. Inż. Jan Podoski . Notatka o stanie Polskich Kolei Państwowych przed i podczas kampanii polsko-niemieckiej we wrześniu 1939 r. Paryż, 27 marca 1940 r.	405
32. Mjr dypl. w st. sp. Mieczysław Fularski . Relacja dotycząca przygotowania organizacji transportów z zagranicy przed wojną 1939 r. Paryż, 13 marca 1940 r.	410
33. Eugeniusz Lewandowski . Relacja o pracy Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Warszawie. Paryż, 17 marca 1940 r.	414
34. Ppłk dypl. Henryk Lergetporer , szef kolejnictwa Armii „Poznań”. Relacja. Włochy, 5 grudnia 1945 r.	418
35. Kpt. Franciszek Gołaj . Sprawozdanie o przebiegu działań 12 Grupy Wojsk Kolejowych we wrześniu 1939 r. 27 września 1947 r.	424
36. Kpt. Włodzimierz Godek . Relacja o działaniach 16 kompanii mostów kolejowych. 26 września 1947 r.	428
37. Por. Zdzisław Studziński , Wojskowy Instytut Geograficzny. Relacja o pracy oficera łącznikowego Komendy Za- i Wyładowczej w Wieliszewie oraz o kolejnictwie w obronie Warszawy.	432
38. Kpt. Stanisław Bury-Burzymyski , dowódca 17 kompanii mostów kolejowych. Relacja z okresu kampanii wrześniowej. Olsztyn, 19 września 1947 r.	434
39. Kpt. inż. Stanisław Dąbrowski , dowódca 19 kompanii mostów kolejowych. Relacja z okresu kampanii wrześniowej. 2 kwietnia 1946 r.	440
40. Ppor. rez. Stanisław Skorek , Saperzy kolejowi w 1939 r. Relacja o 72 kompanii ruchowo-kolejowej	444
41. Kpt. Bolesław Bronisz . Relacja na temat Ośrodka Zapasowego Mostów Kolejowych nr 1. Warszawa, marzec 1947 r.	446
42. Por. rez. Adolf Ballenstedt . Wrześniowe dni. Z relacji dowódcy 113 kompanii robót drogowo-kolejowych	465
43. Henryk Tempczyk , Kolejarze we wrześniu 1939 roku (fragmenty)	469

Zdjęcia	483
Wykaz skrótów	494
Skorowidz nazw geograficznych	495
Skorowidz nazwisk	504
Załączniki: mjr dypl. Leon Nowosiłski, „Spostrzeżenia dotyczące przygotowań i działań wojennych w zakresie komunikacji...”	
Załącznik nr 1. Ramowy program budowy linii kolejowych (projekt Szefostwa Komunikacji Wojskowych Sztabu Głównego) i wykorzystania ich dla koncentracji (1935 r.)	511
Załącznik nr 2. Ugrupowanie wyjściowe do plany transportowego „W” (wypadek „Zachód”) (rejony wyładowania W.J.)	512
Załącznik nr 3. Linie transportowe planu „W” (biegi główne oraz dopływy i odpływy przewożące W.J.)	513
Załącznik nr 6. Ugrupowanie zrealizowane (rejony wyładowania W.J.) od marca do września 1939 r.	514